

אפרוח שנולד ביום טוב

Creature born on Yom Tov	Rav	Shemuel/R' Yochanan	Rabbah/Rav Yosef
Egg hatches (machlokes)	Assur – muktzeh	Mutar with schechitah	Assur – muktzeh
Calf from a healthy cow (mutar)	Mutar – could have schechted its mother	Mutar – could have schechted its mother	Mutar – could have schechted its mother
Calf from a tereifah (mutar)	<u>Silence</u>	Mutar with schechitah	Mutar – could have fed the mother to dogs

שתיקה כהודאה דמי?

א. תלמוד בבלי מסכת בבא בתרא דף סב עמוד א מצר לו [המוכר] מצר אחד ארוך ומצר אחד קצר [בשטר מכירת קרקע] אמר רב: לא קנה אלא כנגד הקצר. אמרו ליה רב כהנא ורב אסי לרב: ויקנה כנגד ראש תור! שתיק רב. ומודה רב, היכא דאיכא מצר ראובן ושמעון מחד גיסא ומצר לוי ויהודה מחד גיסא...

ב. רשב"ם מסכת בבא בתרא דף סב עמוד א ומודה רב - מקמי דאישתיק אבל בתר דאישתיק אודי בתרוייהו [היכא דהודה והיכא דלא הודה].

ג. תוספות מסכת בבא בתרא דף סב עמוד א "ומודה רב" פ"י בקונטרס קודם ששתק, משמע דבשתק מודה להו. אף על גב דלקמן (עמוד ב) שתק (רבא) לאביי אף על גב דלא הודה לו אלא שלא חש להשיבו הכא ליכא למימר הכי דרב כהנא ורב אסי הוו כמו תלמיד חבר לרב... דלא מפני שלא חש להשיב שתק אלא מפני שהודה.

ד. שו"ת חכם צבי סימן קכד שאני התם דע"כ השתיקה כהודאה היא מדהשיב להם על הקו' הראשונה מה בין זה לעגל שנולד ביום טוב ולא על השנייה מוכח דאודיי אודי ליה

ה. רא"ש מסכת ביצה פרק א סימן ו והרב אלפס ז"ל לא כתב הלכתא כמאן. להך לישנא דאמר שמואל פליג אדרב הלכתא כרב באיסורי. ולאידך לישנא דאמר ר' יוחנן הוא דפליג ארב הלכתא כר' יוחנן. יש פוסקין הלכה כרב משום דתרתו ברייתות כוותיה ומשנת ר' אליעזר קב ונקי וגם רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו מ"ט שתיק רב אלמא קיימי כוותיה. ויש שפוסקים כשמואל משום דרב כהנא ורב אסי הקשו על דברי רב ושתיק להו רב. והגאונים פסקו כרב וכן דעת הרב אלפסי דאזלינן לחומרא ולהכי לא הזכיר פסק. ואף על גב דשתיק להו רב הרי רבה ואיתימא רב יוסף תירצו יפה קושית רב כהנא ורב אסי וגם משנת ר' אליעזר [בן יעקב] קב ונקי והלכה כמותו בכל מקום:

ו. חידושי הרשב"א מסכת ביצה דף ו עמוד ב ולענין אפרוח שנולד ב"ט פסקו הגאונים ז"ל כרב משום דקי"ל כרב באיסורי ואפילו למ"ד לה משמיה דר' יוחנן הא איכא רבא ואיתימא רב יוסף דמשמע דקיימי כוותיה מדאמרי מ"ט שתיק רב. ואחרים פסקו כשמואל מדקיימי רב כהנא ורב אסי כוותיה דאקשו עליה דרב מעגל שנולד מן הטריפה. ואנו אין לנו אלא כדברי הגאונים ז"ל.

ז. המאור הקטן מסכת ביצה דף ג עמוד ב אפרוח שנולד ביום טוב פלוגתא דרב ושמואל ואיתימא ר' יוחנן והרי"ף ז"ל לא פסק בה הלכתא כמאן משום דאסתפקא ליה מדקי"ל רב ושמואל הלכתא כרב באיסורי וקיימא לן רב ורבי יוחנן הלכה כרבי יוחנן ונראה לנו כיון דאיכא רב כהנא ורב אסי דסברי לה כשמואל נקטינן לקולא

ח. רמב"ם הלכות יום טוב פרק ב הלכה א אפרוח שנולד ביום טוב אסור מפני שהוא מוקצה

אפרוח בתוך ביצה, או מיד אחרי שיצא מן הביצה

ט. תלמוד בבלי מסכת חולין דף סד.-:

אמר ר', "חלבון וחלמון מעורבין זה בזה - בידוע שהיא ביצת השרץ." למאי הלכתא? אמר רב עוקבא בר חמא: לומר שאם ריקמה וניקבה מטמאה בכעדשה. מתקיף לה רבינא: ודלמא דנחש היא? אלא אמר רבא: שאם ריקמה ואכלה - לוקה עליה משום שרץ השורץ על הארץ. אי הכי, מאי איריא דטמאה, אפילו דטהורה נמי! דתניא: כל השרץ השורץ על הארץ - לרבות אפרוחים שלא נפתחו עיניהם! מדרבנן, וקרא אסמכתא בעלמא.

י. רמב"ם הלכות מאכלות אסורות פרק ג:ה, י

ח: ביצת עוף טמא שהתחיל האפרוח להתרקם בה ואכלו לוקה משום אוכל שרץ העוף, אבל ביצת עוף טהור שהתחיל האפרוח להתרקם בה ואכלה מכין אותו מכת מרדות.
י: אפרוח שנולד אף על פי שלא נתפתחו עיניו מותר לאכלו.

יא. ב"ח יורה דעה סימן טו

כתב בהגהת אשיר"י פ"ק די"ט (סי' ו) "וכגון שנולד עם הכנפים", דהיינו נוצה גדולה שעל גופו שיש לו קנים דכל עופות שלא גדלו כנפים אסר רבינו יואל משום שקץ, מאור זרוע. (ח"ב סי' שלב, הל' טריפות סי' תלד) ונראה דרצה לומר דאסור משום בל תשקצו שהרי אין העולם אוכלין אותו משום מיאוס כל זמן שלא גדלו כנפים שלהם. והכי נקטינן.